

15 Ιουλίου 2018

Βουτιά στο ραδιενεργό νερό: Η αποστολή αυτοκτονίας 3 Σοβιετικών που έσωσαν την ανθρωπότητα

/ [Επιστήμες, Τέχνες & Πολιτισμός](#) / [Θεολογία και Ζωή](#)

Η άγνωστη θυσία των τριών ηρώων του Τσέρνομπιλ...

Γράφει ο Νικόλας Ακτύπης

Η ιστορία του κόσμου δεν γράφεται μόνο από τους ισχυρούς. Μερίδιο σε όσα διαμορφώνουν τον πλανήτη σε ένα καλύτερο ή χειρότερο μέρος έχουν εκείνοι μικροί ήρωες που παραμένουν στη σκιά των μεγάλων γεγονότων. Ακόμη κι όταν αυτά φέρουν την υπογραφή τους. Στο Τσέρνομπιλ, εκεί που έγινε η γνωριμία της ανθρωπότητας με τους κινδύνους από την «ειρηνική» χρήση ραδιενέργειας, τρεις άνδρες είναι οι μοναδικοί λόγοι για τους οποίους μια τραγωδία δεν εξελίχθηκε σε ανυπολόγιστο όλεθρο. Κι αυτή είναι η ιστορία τους.

Το γεγονός

Τον Μάιο του 1986 η ηγεσία της Σοβιετικής Ένωσης αναγκάστηκε να αποδεχθεί την ήττα της. Αν και προσπάθησε να κρατήσει μυστικό το ατύχημα σε έναν από τους πυρηνικούς αντιδραστήρες του Τσέρνομπιλ, οι μετρήσεις ραδιενέργειας στις γειτονικές χώρες αποκάλυψαν την αλήθεια. Ή, μάλλον, ένα μέρος της.

Ακόμη κι όταν το θανατηφόρο νέφος απλωνόταν πάνω από την Ευρώπη καταδικάζοντας σε θάνατο και δυσπλασίες τις επόμενες γενιές, οι υπεύθυνοι υποβάθμιζαν το γεγονός και τις συνέπειές του. Όταν, πλέον, αντιλήφθηκαν τι είδους τέρας ήταν αυτό που ξέφυγε από το εργοστάσιο, το ρολόι του ολέθρου βρισκόταν λίγο πριν το μηδέν.

Σ' εκείνη την καμπή της ιστορίας, όπως συχνά είχε συμβεί στο παρελθόν, η «αρκούδα» στήριξε την επιβίωσή της στην αυταπάρνηση και το αίσθημα θυσίας των πολιτών της. Τρεις άνδρες, ανάμεσα στους τόσους άλλους που έβαλαν την ευημερία και την ασφάλεια των διπλανών (ή και μακρινών κι αγνώστων) συνανθρώπων τους πάνω από όλα, βούτηξαν σε μια αποστολή δίχως γυρισμό.

Η καταστροφή μετά την καταστροφή

Η απελευθέρωση ποσοτήτων ραδιενεργών υλικών μέσω του αέρα ήταν το προφανές πρόβλημα που έπρεπε να αντιμετωπιστεί αμέσως μετά το πυρηνικό ατύχημα. Σήμερα, γνωρίζουμε πια ότι εκτός από το ραδιενεργό σύννεφο, πάνω από το Τσέρνομπιλ απλώθηκε κι ένα πέπλο άγνοιας και σιωπής.

Άνθρωποι (πυροσβέστες, στρατιώτες, αστυνομικοί, κρατικοί λειτουργοί) στάλθηκαν δίχως το παραμικρό μέτρο προφύλαξης, λες και είχαν να αντιμετωπίσουν έναν συμβατικό «εχθρό». Ο ακριβής αριθμός εκείνων που έχασαν τη ζωή τους μάλλον δεν θα αποκαλυφθεί ποτέ. Όπως και η ταυτότητα των περισσότερων εξ αυτών.

Ήταν οι πρώτοι που πήγαν και μοιραία οι πρώτοι που «έφυγαν». Εκείνο που δεν απομακρυνόταν ήταν το ενδεχόμενο μιας νέας, ακόμη μεγαλύτερης καταστροφής. Στην προσπάθεια να ψυχθούν και να μην καταρρεύσουν οι αντιδραστήρες, ρίχνονται αμέτρητοι τόνοι νερού. Ο νούμερο 4 συνεχίζει να επιτρέπει διαρροή ραδιενέργειας, φλεγόμενος και επιστρατεύονται ελικόπτερα με στόχο να τον θάψουν κάτω από άργιλο, μόλυβδο και άλλα «βαριά» υλικά.

Όταν η κατάσταση μοιάζει να γίνεται σχετικά ελεγχόμενη, κάποιος βλέπει τη ζοφερή πιθανότητα να μην έχουμε βιώσει ακόμη την απόλυτη καταστροφή. Το νερό που προοριζόταν για σωτηρία, τώρα είναι εγκλωβισμένο σε δεξαμενή κάτω από τον κατεστραμμένο αντιδραστήρα.

Όταν εκείνος νομοτελειακά θα κατέρρεε, η έκρηξη θα κατέστρεφε άμεσα εκατοντάδες τετραγωνικά χιλιόμετρα στις γύρω περιοχές. Χιλιάδες θα πέθαιναν σύντομα και εκατομμύρια άλλοι σε όλη την Ευρώπη θα θέτονταν στον κίνδυνο της

ακτινοβολίας ή της μόλυνσης.

Εκείνοι οι ήρωες

Ο Αλεξέι Ανανένκο ξέρει πως ο μόνος τρόπος για να αποφευχθεί η νέα θανατηφόρος έκρηξη είναι να γυρίσουν οι βαλβίδες της δεξαμενής ώστε να απελευθερωθεί το νερό. Γνωρίζει, επίσης, ότι αυτοί βρίσκονται στο εσωτερικό της. Επομένως, κάποιος πρέπει να βουτήξει για να το κάνει. Επίσης, ο ίδιος ως αρχιμηχανικός ξέρει την ακριβή θέση τους. Τέλος, έχει την απόλυτη βεβαιότητα πως όποιος βουτήξει εκεί μέσα θα πεθάνει.

Αποφασίζει να το κάνει...

Χρειάζεται όμως βοήθεια. Οι (επίσης μηχανικοί) Βαλέρι Βεσπάλοφ και Μπόρις Βαράνοφ, εθελοντικά τον ακολουθούν. Σε ένα μακάβριο τελετουργικό φορούν τις ειδικές στολές από μόλυβδο και με φακούς στα χέρια ετοιμάζονται να βουτήξουν. Ξέρουν καλά πως σε αυτά τα επίπεδα ραδιενέργειας η έκθεση ακόμη και για λίγα δευτερόλεπτα αρκεί να τους σκοτώσει. Πράγμα που όντως θα συμβεί δύο εβδομάδες αργότερα...

Η ανάδυση

Είναι άγνωστο το πόσοι από αυτούς που χειροκρότησαν όταν είδαν τους τρεις άνδρες να επιστρέφουν στην επιφάνεια είναι ακόμη ζωντανοί. Το σίγουρο είναι πως οι Ανανένκο, Βασπάλοφ και Βαράνοφ μόνο μερικές ώρες μετά εγκατέλειψαν

και την τελευταία ελπίδα ότι ίσως να απέφευγαν το μοιραίο.

Οι πονοκέφαλοι, οι ζαλάδες, οι εμετοί και η αδιαθεσία ήταν οι πρώτες αποδείξεις πως εκείνες οι μολύβδινες στολές δεν θα μπορούσαν να ανακόψουν την πορεία τους προς το θάνατο.

Άλλωστε το γνώριζαν εκ των προτέρων. Ήταν μια αποστολή αυτοκτονίας με στόχο η δική τους απώλεια να βάλει φρένο στο χαμό άλλων. Παρά τη δεδομένη συνειδητοποίηση του κακού που ερχόταν για τους ίδιους, αγκαλιάστηκαν και ασπάστηκαν με τους υπόλοιπους που τους περίμεναν στην κορυφή.

Ήταν το «αντίο» τους σε έναν κόσμο που δεν θα αντίκριζαν ποτέ ξανά. Αλλά τουλάχιστον με τη θυσία τους γνώριζαν πως θα τον άφηναν σε πολύ καλύτερη κατάσταση από εκείνη στην οποία θα βρισκόταν, εάν εκείνοι δεν έκαναν εκείνο το μικρό εθελοντικό βήμα που μετατρέπει τον άνθρωπο σε ήρωα.

Πηγή: menshouse.gr